

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання V
№ 73 (424).

Середа, 21 червня 1961 р.

Ціна 2 коп.

Інформаційне повідомлення

Про Пленум Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу

19 червня 1961 року відбувся Пленум Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу.

Пленум ЦК КПРС заслухав і обговорив доповідь Першого секретаря ЦК КПРС товариша Хрущова М. С. «Про проект програми КПРС» і доповідь секретаря ЦК КПРС товариша Козлова Ф. Р. «Про проект Статуту КПРС».

У роботі Пленуму взяли участь члени ЦК КПРС, кандидати в члени ЦК КПРС, перші секретарі ЦК компартій союзних республік, крайкомів і обкомів партії, відповідальні працівники ЦК КПРС і союзних органів.

Пленум прийняв відповідні постанови, які сьогодні публікуються.

ПРО ПРОЕКТ ПРОГРАМИ КПРС

Постанова Пленуму ЦК КПРС на доповідь товариша Хрущова М. С., прийнята 19 червня 1961 року

Заслухавши і обговоривши доповідь Першого секретаря ЦК КПРС товариша Хрущова М. С. «Про проект програми КПРС», Пленум ЦК КПРС одностайно схвалює поданий програмною комісією і розглянутий Президією ЦК КПРС проект програми Комуністичної партії Радянського Союзу.

Опублікувати проект програми КПРС у пресі 30 липня 1961 року для загального ознайомлення і обговорення членами і кандидатами в члени КПРС і всіма трудящими.

Зобов'язати ЦК компартій союзних республік, обкоми, крайкоми, міськкоми і райкоми партії організувати широке обговорення проекту програми КПРС у первинних партійних організаціях, на районних, міських, обласних, крайових конференціях і з'їздах компартій союзних республік.

ПРО ПРОЕКТ СТАТУТУ К П Р С

Постанова Пленуму ЦК КПРС на доповідь товариша Козлова Ф. Р., прийнята 19 червня 1961 року

Заслухавши і обговоривши доповідь секретаря ЦК КПРС тов. Козлова Ф. Р. «Про проект Статуту КПРС», — Пленум ЦК КПРС постановляє:

1. Схвалити в основному проект Статуту КПРС, поданий Президією ЦК КПРС на розгляд Пленуму ЦК КПРС.

2. Опублікувати проект Статуту КПРС у пресі 20 серпня 1961 р. для загального ознайомлення і обговорення членами і кандидатами в члени КПРС і всіма трудящими СРСР.

3. Зобов'язати ЦК компартій союзних республік, обкоми, крайкоми, міськкоми і райкоми партії організувати широке обговорення проекту Статуту КПРС в усіх первинних партійних організаціях, на районних, міських, обласних, крайових конференціях і з'їздах компартій союзних республік.

УКАЗ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР
ПРО НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРШОГО СЕКРЕТАРЯ
ЦК КПРС І ГОЛОВИ РАДИ МІНІСТРІВ СРСР
ДВІЧІ ГЕРОЯ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ ПРАЦІ
ТОВАРИША ХРУЩОВА М. С. ОРДЕНОМ ЛЕНІНА
І ТРЕТЬОЮ ЗОЛОТОЮ МЕДАЛЛЮ
«СЕРП І МОЛОТ»

Відзначаючи видатні заслуги Першого секретаря Центрального Комітету КПРС і Голови Ради Міністрів СРСР товариша Хрущова М. С. в керівництві по створенню і розвитку ракетної промисловості, науки і техніки та успішному здійсненню першого в світі космічного польоту радянської людини на кораблі-спутнику «Восток», що відкрив нову еру в освоєнні космосу, нагородити товариша Хрущова М. С. орденом Леніна і третьою золотою медаллю «Серп і Молот».

Голова Президії Верховної Ради СРСР
Л. БРЕЖНЄВ.

Секретар Президії Верховної Ради СРСР
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 17 червня 1961 р.

У Президії Верховної Ради СРСР

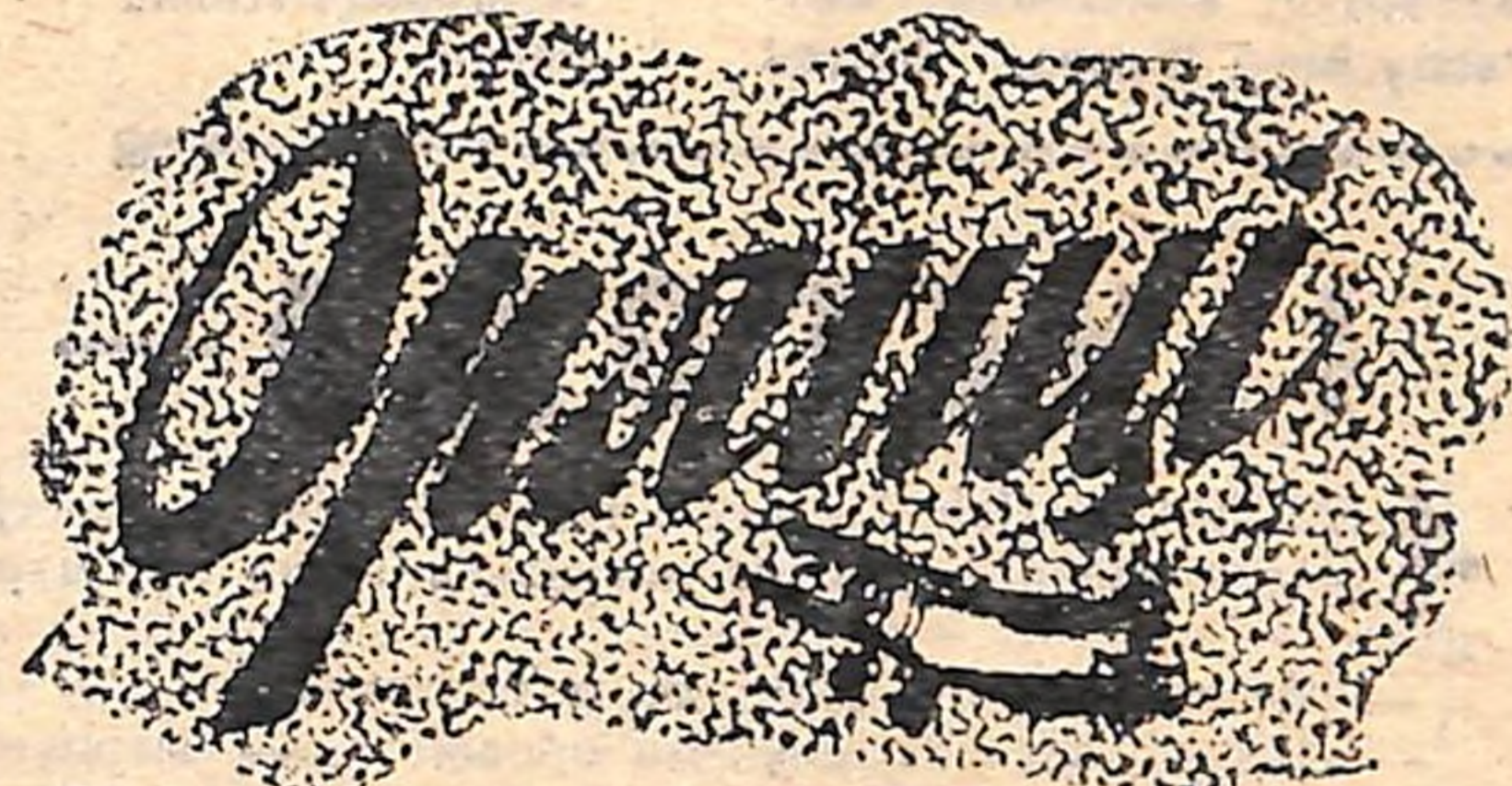
За великі успіхи, досягнуті в розвитку ракетної промисловості, науки і техніки, успішне здійснення першого в світі польоту радянської людини в космічний простір на кораблі-спутнику «Восток» Президія Верховної Ради СРСР нагородила другою золотою медаллю «Серп і Молот» 7 визначних учених і конструкторів — Героїв Соціалістичної Праці, присвоїла звання Героя Соціалістичної Праці 95 провідним конструкторам, керівним працівникам, ученим і робітникам, нагородила орденами і медалями СРСР 6924 робітників, конструкторів, учених, керівних та інженерно-технічних працівників, а також нагородила орденами СРСР ряд науково-дослідних інститутів, конструкторських бюро і заводів.

Орден Леніна нагороджено 478 чоловік, орденом Трудового Червоного Прапора — 1218, орденом Червоної Зірки — 256, орденом «Знак Пошани» — 1789 і медалями — 3183 чоловіка.

До 20-річчя початку

Н. Ф. Худякова.

— 1 —

ВІЙНА застала штурмана-льотчика Худякову в Орлі, де вона працювала інструктором в обласному аероклубі. І не будь Ніна гарячою, неспокійною дівчиною, щоб сидіти в тилу, коли вороги руйнують людське життя.

Спочатку на фронт не відпускали: в тилу, мовляв, ваша робота теж потрібна.

Та ось Марина Михайлівна Раскова почала клопатити перед військовим командуванням, щоб дозволили створити з добровольців авіаційні жіночі частини. Дозвіл прийшов.

В червні 1942 року Раскова провела відважних дочок на фронт. Командиром полку була призначена старший лейтенант Євдокія Давидівна Бершанська.

Позаду лишилися вперті, напружені заняття, тренування, попереду чекали бойові випробування і... тимчасове недовір'я. Вперше жінки-льотчиці вилетали на передній край.

З напруженим спокоєм дівчата чекали першого

НА ДЕКАДНИК!

Вчора на заводах, фабриках, будовах, у колгоспах і радгоспах республіки розпочався ударний комуністичний декадник на честь партійних з'їздів і Дня радянської молоді.

Юнаки і дівчата Кіровограда щини! Справа вашої честі взяти в ньому активну участь!

Всенародний ПОДВИГ

ЗАТРА минає 20 років з дня віроломного нападу німецько-фашистських загарбників на нашу Батьківщину.

Війна...

Чи є більш ненависне людству слово, чи є більш жахливіша і безглуздіша в світі подія, ніж війна?

З давніх-давен на протязі всього існування людського суспільства прості люди земної кулі всім своїм серцем ненавиділи війни. Минали роки, віки і тисячоліття, але люди не могли приборкати паліїв війни, в кривавому полум'ї гинули тисячі і десятки тисячні в чому не повинних людей.

Особливе місце в боротьбі народів за мир займає всенародний подвиг радянських людей у Великій Вітчизняній війні. Ця війна показала невичерпні духовні і матеріальні сили народу, який взяв владу в свої руки.

Не дивлячись на тимчасові переваги, які мала фашистська Німеччина на початку Великої Вітчизняної війни, радянський народ під керівництвом Комуністичної партії одержав всесвітньо-історичну перемогу.

Історія воєн ніколи не знала такого масового героїзму, який проявлений радянськими людьми у Великій Вітчизняній війні на фронтах, в тилу і на окупованій території. За роки війни 12 мільйонів радянських воїнів нагороджено орденами і медалями. Серед нагороджених понад 11

тисяч Героїв Радянського Союзу, а 102 з них удостоєні цього звання двічі.

Кіровоградці пишуться тим, що в числі Героїв Радянського Союзу більше 60 наших земляків, серед них двічі Герой: командуючий Київським військовим округом генерал-полковник Кошовий П. К. і полковник Мазуренко О. Ю.

Молодь Кіровоградщини ніколи не забуде Радянського Союзу Маніту Архипа Самійловича з Ульянівського району, який в 1945 р. повторив безсмертний подвиг Олександра Магросова.

Радянський народ вічно пам'ятатиме безсмертні подвиги народних месників. Тільки на території нашої області активно діяли 16 партизанських загонів і 29 підпільно-диверсійних груп. Партизанським рухом керував підпільний обком партії.

Взірцем відданості і героїзму служать безсмертні подвиги комсомольців і молоді. Імена Зої Космодем'янської, Олега Кошового, Лізи Чайкіної, Парфентія Гречаного і багатьох інших назавжди залишаться в пам'яті народу.

Минуло 20 років з дня початку Великої Вітчизняної війни. Колишні воїни нині успішно трудяться над виконанням завдань семіріччя. Разом з ними йде вперед комсомольське плем'я. Радянські люди впевнено дивляться в своє майбутнє, бо тепер народи світу мають реальну можливість зірвати агресивні плани імперіалістів.

— 2 —

бою. Літніми короткими вечорами, по-дівчачому ніжно пригорнувшись одна до одної, пробували уявити картину зіткнення з ворогом. Роздумували про майбутнє. Притишений, немов з далекої глибини, чути голос жвавої Ніни Распопової:

— Взагалі надаємо ми фрицам, — роздумує дівчина. — Але багато і нас поляже...

— Нічко, ти ж розумна, на гачок так просто не попадеши, — ласкаво, ніби умовляючи, відповідала подруги.

— Так, дівчата, у мирні дні я вмівала виходити із будь-якого становища. А це ж війна, велика війна, її не обманеш...

Незабаром наступили гарячі ночі. На озброєнні полку Бершанської перебували нічні бомбардувальники, названі піхотою «старшиною фронту».

За ніч дівчата встигали зробити по 3—4 вильоти. В зимовий час — по 16 — 18. В тяжкі періоди льотчиці сиділи на землі не більше трьох хвилин: поки на ходу здавали рапорт, зброярі грузили бомби, техніки заправляли машину горючим — і в політ.

На цей час жіночий полк завоював у дивізії загальну любов, навіть придбав «братів» — пілотів полку Бочарова. При всій ворожій пильності дівчата наловчилися виходити з-під його вогню.

НІНА дружила з Дусею Насаль, землячкою з-під Брянська. Любила вона розповідати про свою батьківщину і без кінця — про свого Грицька.

Якось сиділи вони разом. І раптом Ніна, не приховуючи радощів від своєї знахідки, заторсала подругу:

— Слухай! Є план! Жухнемо завтра прожектори! Я лечу перша, мигочу бортовими вогнями. Вони всі на мене. А ти слідом за мною. І души їх, паразитів!

Наступної ночі задум здійснили, але не до кінця. Фашисти встигли погасити світло. Тим часом місце розташування прожекторів запам'ятали і план затили до наступного вильоту.

Тієї ночі німі шугали прожекторами по небу, як мисливські пси за здобиччю.

— Нічко, зіб'ють нас зараз. Давай я скину хоч бомбочку, — молила штурман Катя.

(Закінчення на 3-й стор.).

Для того, щоб людина була повністю задоволена своєю працею, щоб наслідки її були значущими, потрібно, щоб великих досягнень добивалися не одиниці, а всі. Як цього досягти? Перш за все, шляхом поширення досвіду передовиків, передачі його всім колгоспникам і особливо юнакам і дівчатам, які не мають потрібних практичних навичок.

Велика роль у пропаганді досвіду передовиків належить комсомольським організаціям. Життя вимагає від нас, комсомольських працівників і активістів, не лише знайомства з новими методами і прийомами трудівників сільськогосподарського виробництва, але і вміння розбиратися в них, відібрати найбільш прогресивні, радити молодим колгоспникам, як їх застосувати.

В пропаганді передових прийомів і методів праці ми маємо певні успіхи, деякий досвід. Сама практика, життя підказали нам, що найбільш доцільним є створення постійно діючих шкіл передового досвіду на базі кращих тракторних бригад, ферм, ланок.

Вже кілька років діє в нашому районі школа передового досвіду механізаторів на базі тракторної бригади двічі Героя Соціалістичної Праці Олександра Васильовича Гіталова.

В нинішньому році навчання у школі пройшли начальники агрегатів, меха-

нізатори, зайняті на сівбі просапних, ланкові кукурудзяних ланок — всього близько 100 чоловік. Учебний процес було організовано згідно програми, складеної райкомом комсомолу. Слухачі школи прослухали цикл лекцій про агротехніку кукурудзи, шляхи підвищення продуктивності праці на сільськогосподарських роботах, організацію і оплату праці в колгоспах, познайомилися з досвідом роботи тракторної бригади О. В. Гіталова, з досвідом одеських швидкісників. Вони провели практичні заняття з одержання правильних квадратів на сівбі просапних, по переобладнанню сільгоспмашин для роботи на підвищених швидкостях. Заняття проводили працівники райкому партії, РТС, тракторної бригади колгоспу імені ХХ з'їзду КПРС, райсільгоспінспекції. О. В. Гіталов розповідав про впровадження нової техніки і використання її при вирощуванні просапних.

У школі виховались чудові кадри механізаторів. Бригадир першої в області тракторної бригади комуністичної праці Віктор Андріаш з колгоспу «Росія» — учень Олександра Васильовича. А тепер вони стали справжніми друзями. Часто вони зустрічаються, обмінюються досвідом роботи.

З 1959 року в школі передового досвіду вчиться тракторист колгоспу «Ро-

сія» Віктор Мудрий. Зараз це висококваліфікований, досвідчений механізатор. При сівбі цукрових буряків у нинішньому році він добився квадратів виняткової точності. Це дало змогу успішно проводити букетування і весь подальший обробіток механізмами.

чались доярки, завідувачі молочно-товарними фермами, зоотехніки. Пропаганда передового досвіду у тваринництві тепер стала більш конкретною, показовою, наочною.

З'явилися у нас і послідовники Л. Лукашевського — Володимир Ніколен-

ко, Віталій Котлов і Іван Ключко. Поява їх є наслідком поширення передових прийомів і методів праці комсомольськими організаціями. А згодом на свинофермі колгоспу «Росія» була створена школа передового досвіду по відгодівлі свиней. І крила наших «Чижів» міцніли вже тут.

Що нам дало впровадження передового досвіду у тваринництві? Результати відраді. Про це красномовно говорять такі цифри. За п'ять місяців цього року від корови надано в середньому по 654 літри молока (за той же час минулого року — 590). Виробництво молока на 100 гектарів сільгоспугідь зросло, порівнюючи з відповідним періодом 1960 року, на 17 центнерів. Високих надойв у нас добиваються не окремі доярки, а цілі ферми. Доярки колгоспів «Росія» та імені Калініна в ці дні надають в середньому на корову по 10—13 літрів молока. В артілі імені Калініна виробництво молока на 100 гектарів сільськогосподарських угідь за п'ять місяців 1961 року виростало майже вдвічі, порівнюючи з тим же

Готуємось до свята

Підготовку до Дня молоді ми розпочали вже давно. Спочатку створили спеціальну комісію, до складу якої ввійшли представники спортивних організацій, працівники культури, торговельники, всього 11 чоловік. Очолює комісію завідувач районним відділом культури Г. Л. Ляшенко. Потім провели семінар завідувачів клубами і бібліотекарів. На ньому головним чином стояло питання про підготовку до цього знаменного дня.

Як саме проходиме свято в нашому районі? Зранку приїдуть в райцентр колгоспні машини з молоддю. О 10-й годині в літньому театрі почнеться урочиста частина. Тут передовим дояркам, свинаркам, кукурудзоводам, механізаторам району вручимо почесні грамоти. А потім сценою заволодіють учасники художньої самодіяльності. З кожного села приїдуть кращі співаки, танцюристи, читці. Цікаво, що в цей же день відбудеться у нас свято пісні. Створимо журі для того, щоб визначити найкращі колективи, хороших солістів.

Перед глядачами виступить також зведений хор району. До його складу ввійдуть хоріві гуртки майже всіх сільських і колгоспних клубів.

А ввечір будуть влаштовані спортивні змагання та ігри. Юнаки-велосипедисти поміряться силами на 25-кілометровій трасі. Залучать постріли в тирі. Злетить м'яч над волейбольною сіткою. І футбольним бутсам знайдеться робота.

До пізнього вечора не стихатимуть пісні біля районного Будинку культури, у молодому парку. Тут буде влаштовано масові гуляння. Сподіваємося, що святкування Дня молоді пройде у нас, як і торік, дуже добре.

О. ГОРБЕНКО,
секретар Кіровоградського райкому комсомолу.

СВІТЯТЬ

І райком комсомолу скористався цим хорошим прикладом. У колгоспі «Росія» терміново було організовано одноденний семінар молодих механізаторів району по букетуванню.

Цінність таких семінарів у їх показовості. Учасники на власні очі бачать переваги методів праці, які пропагуються, мають змогу безпосередньо на місці, де проходить навчання, довідатись про все те, що їх цікавить.

У ГОСПОДАРСТВІ колгоспів велика питома вага належить молочному скотарству і свинарству. 1703 юнаків і дівчат працює в тваринництві. Це понад 80 процентів усіх тваринників району. Тому ми велику увагу приділяємо узагальненню і поширенню досвіду роботи кращих молодих доярок, свинарок, телятниць.

У січні цього року після механізації ферм доярки колгоспу «Росія» наслідували почин М. Х. Савченка, укріпили групи корів. Бюро райкому ЛКСМУ схвалило ініціативу молодих доярок і на базі комсомольсько-молодіжної ферми комуністичної праці створило районну школу передового досвіду. В ній нав-

чались доярки, завідувачі молочно-товарними фермами, зоотехніки. Пропаганда передового досвіду у тваринництві тепер стала більш конкретною, показовою, наочною.

З'явилися у нас і послідовники Л. Лукашевського — Володимир Ніколенко, Віталій Котлов і Іван Ключко. Поява їх є наслідком поширення передових прийомів і методів праці комсомольськими організаціями. А згодом на свинофермі колгоспу «Росія» була створена школа передового досвіду по відгодівлі свиней. І крила наших «Чижів» міцніли вже тут.

Що нам дало впровадження передового досвіду у тваринництві? Результати відраді. Про це красномовно говорять такі цифри. За п'ять місяців цього року від корови надано в середньому по 654 літри молока (за той же час минулого року — 590). Виробництво молока на 100 гектарів сільгоспугідь зросло, порівнюючи з відповідним періодом 1960 року, на 17 центнерів. Високих надойв у нас добиваються не окремі доярки, а цілі ферми. Доярки колгоспів «Росія» та імені Калініна в ці дні надають в середньому на корову по 10—13 літрів молока. В артілі імені Калініна виробництво молока на 100 гектарів сільськогосподарських угідь за п'ять місяців 1961 року виростало майже вдвічі, порівнюючи з тим же

КУРС

на впровадження передового досвіду ми й далі розвиватимемо. Пропаганді кращих прийомів і методів праці підпорядкована вся наша робота: усна і друкована пропаганда, організація змагання, система заохочення передовиків — занесення в Книгу пошани, нагородження грамотами, вшанування пере-

довиків на різного роду святах і вечорах, конференціях, нарадах механізаторів, тваринників і т. д.

Але найбільшу увагу і далі приділятимемо школам передового досвіду. Зараз у нас ще мало показових бригад і ферм. З кожним днем число їх зростає, механізуються ферми. Думаємо з часом створити школи передового досвіду в 3—4 колгоспах, а згодом і в кожному.

Ми впевнено йдемо вперед. В цьому році комсомольська організація району дала слово виростити 50-центнерний урожай кукурудзи на площі 12 тисяч гектарів, відгодувати 7500 свиней, одержати на кожну фуражну корову по 3000 літрів молока. Свої зобов'язання ми успішно виконуємо, і в цьому велика заслуга створених шкіл передового досвіду, всієї системи пропаганди передових прийомів і методів праці.

А. ЛИТВИН,
секретар Новоукраїнського райкому комсомолу.

ТРИВОЖНИЙ СИГНАЛ

А ЧИ БУДЕ ПО СТО?

БУВ ЧАС, горіла енергія у комсомольців верблюдського колгоспу ім. Кірова. Організували високоврожайну ланку, і вирішила молодь виростити на 20 гектарах по 100 центнерів качанистої. Коли в район приїжджав знатний кукурудзовод республіки Ф. Я. Носянчук, ланкова розповіла про рішення комсомольців і викликала ланку Героя Соціалістичної Праці на змагання. З новим припливом енергії взяли юнаки і дівчата за вивезення гною, підготовку площі.

Посіяти та й забули про кукурудзу комсомольці колгоспу імені Кірова. Чомусь

не хочуть і навідатися члени ланки і сама Марія Крисенко на ділянку, з кожного гектара якої думають зібрати багатий урожай.

У колгоспі був нещодавно недільник по знищенню бур'янів — жоден не пішов на високоврожайну ділянку. А там осот глушить кукурудзу, і ніхто її не захистить. Зараз у колгоспі повним ходом іде проривка кукурудзи, а на комсомольських гектарах нічого не видно, ніби там спеціально бур'яни вирощують.

То ж чи буде по сто?
Л. КРАВЧЕНКО.
Новгородківський район.

І НЕГОДА —

ЛИШ ПРОБИЛИСЯ з землі тендітні блідозелені стрілочка, члени механізованої ланки Івана Кудрі раділи:

— А квадрати чудові, як намальовані!
— Завтра, значить, почнемо обробіток, — звернувся ланковий до механізаторів, — а зараз ходімо, хлопці, ще раз оглянемо трактори й культиватори...

Ранок видався погжим. Микола Кудря з причіплювачем Григорієм Кудрею, осідлавши «Беларусь», вихали на плантацію.

— То скільки тут всього гектарів? — удавано, ніби забувся, запитав Григорій у Миколи.

— 327.

— Вважай: за нашу зміну вже 40 гектарів прокультивовано.

— Та й Іван від нас не відстане, — згадав тракторист про свого напарника Дорохтея.

Одержавши останні вказівки від агронома та ланкового, які були вже тут, Микола обережно повів трактор по ланку. Десь посеред гонів він гукнув причіплювачеві: — Увага! Переходжу на підвищену швидкість.

— Єсть, на підвищену! — з запалом вигукнув Григорій, пильно стежачи за блискучими лапами культиватора.

Коли дійшли в кінець гонів і повернули назад, хлопці побачили, як з півночі посунули важкі, ніби осінні, хмари. Незабаром полив дощ.

— Нічого, це не перешкода, — заспокоював хлопців ланковий, — завтра надолужимо прогаїє.

Не хочуть і навідатися члени ланки і сама Марія Крисенко на ділянку, з кожного гектара якої думають зібрати багатий урожай.

У колгоспі був нещодавно недільник по знищенню бур'янів — жоден не пішов на високоврожайну ділянку. А там осот глушить кукурудзу, і ніхто її не захистить. Зараз у колгоспі повним ходом іде проривка кукурудзи, а на комсомольських гектарах нічого не видно, ніби там спеціально бур'яни вирощують.

То ж чи буде по сто?
Л. КРАВЧЕНКО.
Новгородківський район.

Серйозні очі пильно слідкують за приладами: дівчата значать вологість борошна. Помилки бути не може: адже обидві вже не перший рік працюють лаборантками на Гайворонському мельзаводі.
На знімку (зліва направо): Світлана БРИЖАТЮК та Олімпіада ЖУКОВА в заводській лабораторії.
Фото В. КОВПАКА.

НЕ ПЕРЕШКОДА

пішов дощ та такий, що аж вода стала на ріллі. Кукурудза росте, та разом з нею і бур'ян почав підніматися. Трактористи непокоїлися і з нетерпінням поглядали на небо. А воно ніяк не просвітлюється. Тоді члени ланки перестали чекати погоди. Як тільки хоч трохи висіялось, трактористи сміливо виїжджали на площу і розробляли квадрати. Здавалося, діла не буде. Трактор встягав у м'яку ріллю, культиватор забивався, але Микола не зважав на це. Як завжди, водив трактора на високій швидкості, і замість норми в 16 гектарів обробляв за зміну по 30—32. Не відставав від нього і його напарник Іван Дорохтей.

Дехто нарікав, мовляв, затовчуть кукурудзу колесами і ніякого толку з неї не буде. Але хлопці не зважали на скептиків, а коли розпогодилося, ще раз дбайливо розпушили ґрунт.

Отже комсомольсько-молодіжній ланці Миколи Кудрі негода не стала на перешкоді. Вони вчасно впоралися з міжрядним обробітком комсомольських гектарів і тепер приступили до підживлення королеви подів.

І. ТЕЛЯТНИК,
наш позаштатний кореспондент.
Колгосп імені Сталіна
Маловнісківського району.

ЗА КЕРМОМ — Борис Котляр

ДРУГИЙ рік працює трактористом в колгоспі імені Жданова комсомолець Борис Котляр. Зарекомендував себе дисциплінованим, кмітливим механізатором. Включившись у соціалістичне змагання за одержання високих врожаїв кукурудзи, Борис докладав всіх зусиль для того, щоб якісно і своєчасно виконувати всі роботи по догляду за чудесницею.

Зараз Б. Котляр проводить міжрядний перехресний обробіток. На своєму «МТЗ-5» він щоденно обробляє по 40—45 гектарів посівів королеви полів. Ретельно слідкує за ходом механізмів, щоб недопустити вирізування рослин.

За успіхи в праці Борис занесений на Дошку пошани колгоспу.

М. ПОШТОВИЙ,

Колгосп імені Жданова
Компаніївського району.

Цей засмаглий, обвітрений степовими вітрами юнак — Анатолій Карський, тракторист з колгоспу «Комітер» Новомиргородського району. Кмітливий, добре знаючий машини, механізатор, хорошиї і товариш.
В цьому році Анатолій працює в комсомольсько-молодіжній ланці Меланії Бондаренко. Ланка бореться за одержання 80-центнерного врожаю кукурудзи. Види на королеву добрі, шедро вродити качаниста.
А. Карський дбайливо доглядає посів. Зараз він працює на сушуванні. Якість роботи хороша.
На знімку: Анатолій Карський.
Фото В. КОВПАКА.

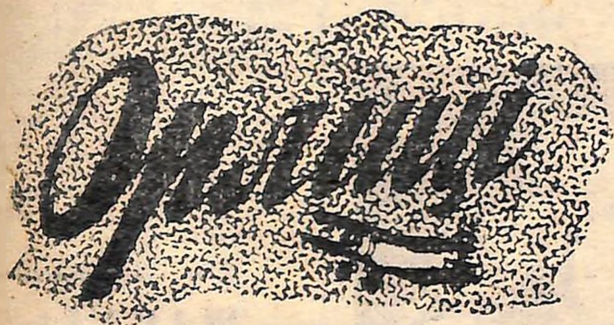
Пам'ятник невідомому солдату в м. Кіровограді.
Фото В. ШТЕЙНБЕРГА.

Двадцятий год...

Возок скрипит,
Подшипники жужжат,
Как седоку — им тоже
нет покоя.
Двадцятий год уже
в пути солдат,
Осколками обрубанный
по поясу.
Душа скрипит,
Подшипники скулят,
А он руками меряет
дороги.

Двадцятий год, потупив
хмурый взгляд,
Он видит у прохожих
только ноги.
А иногда и жалости
слезу...
Но ни к чему
расстроганные лица!..
Прохожий, стой!
Развей войны грозу,
Чтоб не могло такое
повториться!

Николай ГАЛИЧЕНКО.

(Закінчення. Поч. див. на 1-й стор.).

— 3 —

— Почекай, терпіння.
Повільно насувається «тихохід» на прожектори,
впевнено, з розрахунком. Гудуть вичікуюче мотори:
спокійно, спокійно, спокійно...
— Давай, Катюшо!
Ніби навперейми, виривались в небо десятки за-
грав на місці вибуху.
— Ти знаєш, Ніно, ми, кажись, у боеприпаси попа-
ли!
Тільки сіли на аеродромі, коли назустріч Дуся бі-
жить. Збуджена безмежно.
— Худякова, Худякова! Ти знаєш, хтось склад роз-
бомбив!
Через кілька днів Худякову і Катю Тимченко наго-
родили орденом Бойового Червоного Прапора.
— Крайній, — зазирли дівчата, раніше нагород-
жені іншими орденами.
«Наземники» в знак вдячності і захоплення присла-
ли в подарунок двом льотчицям годинники.
Миша, добра Дуся так раділа, немов це її нагоро-
дили двома орденами відразу.
Та одного разу на Тамані, при прориві бойової лі-
нії, не зустріла Ніну на аеродромі подруга.
Тільки приземлилась, як підходить заступник ко-
мандира полку і наполегливо квалить:
— Швидше, швидше, Худякова! Заправляйся і ви-
літай. Відбомбися — сядеш на «підскоці», сюди не
лети!
Так і не зрозумівши причин гарячкової поспішно-
сті, Ніна піднялася в повітря. І раптом уже на «під-
скоці» підбирають до неї техніки:
— Як там Насаль? Насмерть убили?

Мерзві залишаються живими

М. БАРСЬКИЙ.

У ТЕМНУ холодну ніч листопада 1943 року біля невеличкого будиночка по Ковалівському провулку № 20 зупинилися чотири автомашини. З них вискочило п'ятнадцять гітлерівців. Фашисти були озброєні автоматами і, здавалося, збір-
рались воювати з цілим заг-
гоном партизанів. Насправді ж у квартирі знаходилися лише дві жінки. У молодій було вродливе обличчя, ясний погляд карих очей, відкрита життєрадісна посмішка. Звали її Оленою Захарівною Бур'яною.

— Партизанка? — озвіріло буркнув до Лени цімеський офіцер.
Хвилиною напруження. Потім — спокійна відповідь:
— Так.
А через 15 днів у глибокий яр скотилось бездиханне тіло вчительки школи № 5 міста Кіровограда. Довго лежав замерзлий труп у твердій землі, і лише через п'ять місяців у червоній туні, прикрашеній зеленим гіллям, вінками і квітами, відвезли в братську могилу на вічний спокій вчительку-партизанку.

Вставай країно-велепень, вставай на смертний бій!

МАМО, матусенько, можеш поздоровити, — конструктор заводу «Червона зірка» Дмитро Розов аж захлинувся від радості. — Я... я одружуюсь.
— Оце так новина! — Спеласнула руками Олена Василівна. — Ну, й діти пішли: матері про все останній говорять. Хто ж хоч вона?
— О, можеш не питати. Вона тобі обов'язково сподобається. Це така дівчина, така дівчина... — не знаходячи потрібних слів він лише ляснув пальцями. — Розумієш, якась...
— Ну, яка, яка? — підбадьорююче сміється мати. — Мабуть, звичайна дівчина.

НАРИС

Ні, ні, — аж скрикнув Дмитро. — Вона... Вона така... Одним словом, чудова. Її звать Олена або просто Лена Бур'янова.
Так в червні 1935 року дружна сім'я Розових збільшилась на одного чоловіка. Лена вражала не тільки глибиною і широтою поглядів, а й своєю безпосередньою прямою, яка іноді доходила до різкості.

О. З. Бур'янова.

— Якось прибігла додому гнівна, розчервоніла.
— Ні, ви тільки послухайте, — звернулася до Олени Василівни і Дмитра. — Анастасія Кузнецова не приймають у комсомол. Мовляв, його батько, в минулому редактор місцевої газети був у 1937 році заарештований як ворог народу. А при чому тут син?
Таке ж саме запитання вона поставила і перед секретарем міськкому комсомолу.
— Розумієте, — зам'явся той, — склалася така ситуація...
— Дурниці, а не ситуа-

ція, — не вгамовувалась Лена. — Анастасія чесна, порядна людина. Він повинен стати комсомольцем.
Кілька днів Бур'янова займалася цим питанням: ходила з однієї установи в іншу, доводила, умовляла і все-таки добилася свого. Зараз Анастасія Петрівна Кузнецова працює деканом факультету в Одеському технологічному інституті. Батько його реабілітований.
Це лише один з багатьох прикладів кипучої, невтомної діяльності Лени.

ТОЙ недільний день був схожим на всі попередні. Зранку мати Дмитра пішла на базар, Лена з другою працювала над посібником з математики.
— Товариші, я страйкую! Категорично страйкую! Надворі такий чудовий сонячний день, всі знайомі давно на пляжі, а ми нудимось у чотирьох стінах.

Олена і директором одинадцяти школи К. Д. Чепелицька перестали писати і, ледве стримуючи сміх, слухали напівжар-тлівну, напівсерйозну промову Дмитра.
— От як смієтесь, — продовжував він у тому ж тоні, — а мені плакати хочеться. Весь тиждень з ранку ти зайнята в школі, вдень займаєшся комсомольськими справами. Увечері ми з тобою готуємось до вступу в аспірантуру, а в неділю ви корпите над своїм математичним посібником. А коли ж відпочивати?

— Чудний! — обняла чоловіка Олена. — Ще відпочинемо і вистав, кінофільмів різних надивнимось. У нас стільки часу попереду! Адже ми з тобою житимемо дев'яносто років! Так? Раптом двері відчинились, і в кімнату вітром влетіла Дмитрова мати.

— Війна!... — тільки й мовила Олена Василівна.
Таку звістку важко збзнути відразу. Здавалося, хтось эле пожартував. Першим отямився Дмитро.
— Я побіг у військкомат, — кинув на ходу.
Завод «Червона зірка», де Розов працював конструктором, забронював його, але Дмитро не побажав залишатися в тилу. Пішов добровольцем. Із-за хвороби матері чоловіка Олена Захарівна не змогла вчасно евакуюватися. А через деякий час Кіровоград окупували фашисти. Настали страшні часи.

— Що робити будемо? — стривожено питала Олена Василівна.

— Боротися, мамо.

Героями не народжуються

ЖИВУЧА і нескорена людина до Батьківщини. Саме це почуття додає нам сил у нерівній боротьбі, надихає мужністю і відвагою, робить звичайного юнака чи дівчину справжнім героєм.
Лена Бур'янова ніколи не відзначалась особливою смі-

лівністю. Вона народилась у мирній робітничій сім'ї. Батько до дня випису чашу лиха на заводі англійського капіталіста 'Ельворті, потім працював майстром на «Червоній зірці». Через сім років після Жовтневої революції помер. На руках матері залишилось четверо дітей. Але вона — звичайна малописьменна жінка, зуміла виховати всіх їх чесними, хорошими людьми, а тріом дала вищу освіту.

Олена з дитинства захоплювалася малюванням, історією, а ще дуже любила квіти. Червоні троянди, рожеві гладіолуси, пишні жоржини, різнобарвні айстри...

Лена була до самовільності закохана в життя, закохана в його стрімкий, бурхливий рух, закохана в людей — своїх сучасників.
— Я житиму до 90 років, — часто жартувала вона. — Мені просто не можна менше.

Але коли Вітчизні стала загрожувати небезпека, коли на вулицях рідного міста з'явилися фашисти, які безжалісно розстрілювали і вшали ні в чому не винних дітей і дорослих, комсомолка зрозуміла: «Сторонніх зараз не може бути».

З перших же днів окупації Олена Захарівна почала шукати шляхи в підпілля. Вона знала, чуттям догадувалася: партизанська організація існує. Тільки де?

Не вичікуючи випадку, Бур'янова вирішила створити диверсійну комсомольську групу з своїх учнів-старшокласників. До її складу ввійшли Михайло Тихонський, Микола Безфамільний, Любов Мамонт, молоді вчителі Надія Шаповалова і Тамара Щербакова. Згодом в організацію влились вчителька Євдокія Луківна Пономаренко, її чоловік, брат Іван Лукич Пономаренко, а також військовополонений льотчик, якому вдалося втекти з табору. Керівником стала Бур'янова. Підпільники писали і розповсюджували листівки, зброю, допомагали військовополоненим. Тамара Щербакова влаштувалась машиністкою в поліцію і дістала для підпільників підроблені перенустки. Та патріотам цього було занадто мало. Мріяли про активну боротьбу з ненависним ворогом.

НА ПОЧАТКУ 1942 року за наказом секретаря підпільного обкому партії М. М. Скірди всі диверсійні організації, які діяли на території міста, об'єдналися в партизанську диверсійну організацію імені К. Є. Ворошилова. Олену було призначено зв'язником, а її квартиру перетворили в явку для підпільників. Це був період найактивнішої партизанської діяльності Бур'янової. Ризикуючи власним життям, вона врятувала приймач — єдиний засіб зв'язку підпільників з Москвою, серед білого дня пронесла його на квартиру. На протязі трьох днів на очах у німців, що розмістились в сусідніх будинках, конала льох «для овочів», де й був схований радіоприймач. Там, просиджуючи довгі ночі, Бур'янова довила рідний голос Великої землі, записувала зведення Радянського Інформбюро, а наступного ранку несла підпільникам палке слово правди. На подвір'ї Бур'янової був створений своєрідний арсенал. Під справжнім льохом для овочів вона викопала глибоке сховище для зброї.

(Закінчення буде).

Юрій Олексійович Гагарін з дочкою Оленкою

Сердечні запрошення

Сердечні запрошення космонавтові Ю. О. Гагаріну віддати Великобританію надіслали на адресу товариства «СРСР — Великобританія» Товариство англо-радянської дружби, Англійське товариство культурного зв'язку з СРСР і асоціація «Великобританія—СРСР».

У телеграмі асоціації «Великобританія—СРСР» говориться, що візит Ю. О. Гагаріна в Англію внесе великий вклад у справу дружби і взаєморозуміння між англійським і радянським народами.

(ТАРС).

МОЛОДІЖНИЙ поїзд дружби з НДР

КИЇВ, 19. (РАТАУ). Трудящі столиці України сьогодні в Київ прибув молодіжний поїзд дружби, який їде в Москву з округу Магдебург Німецької Демократичної Республіки. Серед його учасників — робітники заводів і фабрик, члени сільських кооперативів, трудова інтелігенція НДР.

Трудящі столиці України привітно зустріли гостей. На пероні вокзалу відбувся мітинг.

Гості вручили киянам вимпел Союзу вільної німецької молоді і бюст Вільгельма Піка.

Ввечері гості вийшли в Москву.

Страйк... школярів

ЗАХІДНОНІМЕЦЬКА газета «Ді вельт» називає все те, що відбулось, «безпрецедентним випадком у Федеративній Республіці Німеччини». Справді, події, що сталися в маленькому селі Гротегасті, яке розташоване в долині Емса, привернули до себе увагу надзвичайною створеною ситуації. Страйк оголосили не робітники або службовці західнонімецьких підприємств, а... учні перших класів сільської школи. Звісно, певну роль у цьому рішенні відіграли і їх батьки, але страйкарями все-таки стали діти.

Все розпочалося з того, що, прийшовши, як завжди, на заняття в школу, вони так і не дочекались свого єдиного вчителя. Проте марно було б звинувачувати викладача школи в тому, що діти залишилися в цей день без уроків. Він не з'явився при зовсім незалежних від нього обставинах. Наступного дня учні і їх батьки дізналися, що вчителя (його ім'я Дірксен) перевели в школу, яка знаходилась на території сусідньої сільської общини. Одноставному обуренню жителів Гротегасте не було меж. Нещодавно вони на власні кошти побудували для учителя величезний будиночок біля школи, так як федеральна

влада повністю звалила будівництво шкіл і підсобних приміщень у ФРН на плечі селянських общин, і раптом його переводять... Шкільна рада запропонувала селянам Гротегасте послати своїх дітей в школу, куди був переведений Дірксен, а це значило б для дітей багато кілометрів дороги в мороз і в негоду, це означало б, з другої сторони, що кошти, вкладені на будівництво будинку для вчителя, витрачені даремно. І батьки прийняли рішення бойкотувати школу.

Пшли тижні, але 12 школярів із Гротегасте організовано відмовились взяти в руки перо й вийняти зошити із ранців. Вони оголосили своєрідний страйк. На підтримку дітей виступило керівництво общини. На знак протесту проти несправедливості боннських властей по відношенню до учнів бургомістр общини Неман і шість членів общинної ради склали з себе повноваження. Вони очолили боротьбу школярів Гротегасте за свої права. Шодня діти приходили до запертих дверей своєї школи з ранцями своїми і годинами мовчки стояли там; вони хотіли навчатись у своїй школі і вимагали, щоб їм дали нового вчителя.

Чому так трапилось? Від-

— Коли добрий чоловік то можна. Який же ви будете чоловік?

Марко одвів голову до плеча й посміхнувся:

— Наче добрий.

— Побачимо. — Жінка висипала пшеницю в мішок, грайливо нахилила решето на голову, підхопила з коліски дитя й повела Марка до хати. Тут, у темряві, густо пахло чорнобривцями, васильками і влєжаною антонівкою. Молодича ввімкнула світло. Марко оглянув простору й охайну хату і з доброго дива аж поточився назад: ліворуч, біля божниці, на нього дивилося його ж фото — вусатий солдат у пілотці, при трьох орденах і гвардійському значку. Ця несподіванка приголомшила Марка. Він ще раз подивився на фото, знизав плечима, нічого не розуміючи, перевів погляд на жінку, яка вже щось наспівувала дитині і одночасно прибирала на лаві. Підвів руку вгору й наче байдуже запитав:

— То хто у вас?

Жінка обірвала свої «любі, налетіли гулі», зирнула на фото і сказала тільки одне слово:

— Спаситель.

— Ні, не в божниці, а ліворуч.

— Я ж і кажу: наш спаситель. Під час війни цей чоловік врятував наше село.

Марко відчув, що смага почала перепалювати йому губи. Хвилюючись і поглядаючи на стіну, тихо почав допитуватись:

— Як же він врятував село?

Жінка зітхнула, поклати дитя на постелю, поправила хустку й повернулася до вікна:

— То, чоловіче добрий, страшне діялось тоді. Фашисти, як навіжені, танками і всією машинерією поперли на наше село. Вся земля тутечки була начинена свинцем. І досі вириваєм

Михайло СТЕЛЬМАХ

Трава і кривда

його з поля, наче дике м'ясо, і от у цьому бою найбільше показав себе один солдат, Марком Безсмертним звали його. Повірте, він у ті пекельні часи повернув танки назад, а сам, бідлашний, помер десь у шпиталі. Наші люди в тому окопі, де він бився, наїшли тільки його документи і фотографію. Ось тепер він і живе в кожній нашій хаті.

— Хіба? — вражений, мов спросоня, запитав Марко.

— Атож, — гордовито сказала жінка. — А хто не шанував би такого чолові-

Олександр ЧЕРНЕЦЬКИЙ

ТУДИ, ДЕ МІЦЬ КІРОВОГРАД

(З циклу «Повернення»)

НА СХІД, на захід — поїзди...
Хвилини лиш для відпочинку,
І знов відступують на стіку
Коліс завхрені ряди.

«Через Баку, через станиці,
Через Ростов — назад, назад,
Туди, де Знам'янка димиться...»,
Де рідний мій Кіровоград,
Де біля ставу в ніжних кісках
На зло дощам, на зло вітрам
Стоїть замріяна берізка,
Моєї юності сестра.

Туди, де весел світлі далі
Водили молодість мою...
І ось на Знам'янськім вокзалі
Я знову з поїзда встаю.
В новій солдатській гімнастерці,
Підтягнутий, як і в строю,
Стою замріяний на сонці
І передмістя пізнаю...

Вогнями курортного міста і досі
Спливають надії, збережені свято,
І дівчина в сукні з косичками в осінь,
Що серце примусила битись набатом.
І вітер з надгір'я, і запах сосновий,
Трава весняна біля скверу прим'ята...
Ввійшла ти в життя, ніби постріл
раптовий,

І рину залишила в серці солдата.
Та зустрічі перші ніколи не стерти,
Бо юні горіння сильніше напасті...
Роками чекав, що до мене прийдеши ти
І станеш подружкою в горі і щасті.
Було це давно вже.
Над річкою Збровою
Вогнями курортне містечко світилось,
Було це давно вже. Та вірою новою
Я груди наповнив, щоб серце забилось.
Було це давно. Та надії і досі
Вогнями курортного міста спливають.
І дівчину в сукні з косичками в осінь
Я все ж нам'ятаю, я все ж нам'ятаю...

В цьому році вперше проводилася обласна олімпіада художньої самодіяльності шкіл-інтернатів і дитячих будинків. В ній взяли участь 18 колективів.

Огляд тривав два дні. На заключному концерті майстерність продемонстрували Олександрійська школа-інтернат (хор), Кіровоградська школа-інтернат № 2 імені Гагаріна (танець «Ми хлоп'ята з інтернату»), духовий оркестр Хрущовської школи-інтернату та інші.

На зйомку: вихованці Хрущовської школи-інтернату виконують білоруський танець «Бульба» з сюїти «Дружба народів».

Фото В. ШТЕЙНБЕРГА.

В. ГОРДЕЄВ.
(ТАРС).

ха? Тільки подумати: сам самісенний вісім танків підбив!

— Не вісім, а тільки чотири, — поправив Марко.

В жінки одразу від лихого подиву й гніву скосилися очі, й вона з обуренням запитала:

— Коли це ви встигли їх полічити?

— Був такий час, — неввіразно відповів Марко.

— А де ви тоді обліковцем сиділи? — налявалося жаром обличчя молодичі. — Усе село, уся армія знає, що він підбив аж вісім танків.

— То перебільшення...

Але жінка не дала йому договорити. Вона люто вдарила кулаком в кулак, і вже не оксамит, а гримобізвався у її голосі:

— Оце послав нечистий мені гостя проти ночі! Ти прийшов наводити тінь на героя? А що ти будеш за одно!? І де ти був, коли цей чоловік спасав наше село? Ану, вимітайся з моєї хати!

— Жінко добра, — хотів її утихомирити Марко, але вона не дала договорити, з кулаками посунула на нього.

— Ні, для тебе я не маю доброті! Геть, поки сусідів не покликала, а вони тобі швидко усі боки обі'ють.

— Та послушайте...

— Вимітайся, вимітайся, поки не пізно.

Марко вискочив з хати, а навздогін йому з порога іще гримів розгніваний голос молодичі:

— І не подумай десь отут почувати... Я зараз розпущу славу про тебе на все село. Іч, прийхало, якого дано не бачили в наших краях.

— Кого ти, Зінько, так чехвостиш? — обізвався збоку чоловічий голос.

— Та одного зайду. Прибився оце до мене і, тільки подумайте, почав наводити тінь на Марка Безсмертного. Позавидував, що той стільки підбив танків.

— Де він, лобурака? — позлішав голос у чоловіка.

— Подався кудись у тумани. І де тільки беруться такі заздрісні та чорнороти?

А Марко в цей час, притулившись спинною до тремтливої дикої груші, беззвучно сміявся і витирав долонею радісні слези.

«Дорогі мої, добрі люди», — звертався до тих, які й далі кобенили його. Знов у грудях чоловіка стрепенулась велика сила любові, а в руках жага до праці, діяння; дрібов'язкове ж зникало, наче полова за вітром.

ШАРАДА

Я заглибина в горі
Штучна чи з природи.
І людині в древній час
Я була в пригоді:
За житло служила їй
(Ще ж осель не знали).
А недавно, в час війни
Партизан ховали...
Та як зміниш голосну, —
Стану шляхом водним:
Свої хвилі я несучу
В океан холодний.

Редактор П. МАРЧЕНКО.

м. КІРОВОГРАД, вул. ЛУНАЧАРСЬКОГО, 36.
Телефони: редактора — 56-12, відповідального секретаря — 50-14, відділів — 50-24.
Газета виходить у середу, п'ятницю і неділю.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Кіровоградська обласна друкарня ім. Г. М. Димитрова Облвадаву, м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.

БК 00667.

Зам. № 4257.